

TÜR EYLEM PLANI HAZIRLAMA EĞİTİMİ

(05-06 Mart 2020, KKTC)

7. Ders

İZLEME, DEĞERLENDİRME VE EYLEM PLANININ REVİZE EDİLMESİ

OSMAN ERDEM
56osmanerdem@gmail.com

Tel: 0533 956 5110

DEVAMI İÇİN
TIKLA

İzleme hiçbir zaman sadece genel bilgiyi artırmak için yapılmaz. İzlemenin mutlaka bir amacı olmalıdır.

Tür eylem planları için iki tür izleme yapılır.

- 1. Planda öngörülen faaliyetlerin, öngörülen zamanda ve nitelikte yapılıp yapılmadığını izlemek. Özellikle çok sayıda kurum ve kuruluşun sorumluluk üstlendiği planlarda başarıyı artıran en önemli unsurlardan biridir.**
- 1. Eylem planı uygulamalarının tür ve/veya yaşama alanları üzerinde yarattığı etkiyi ve değişimleri saptamak ve hedeflere ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek.**

Faaliyetlerin izlenmesi

Planda öngörülen faaliyetlerin, öngörülen zamanda ve nitelikte yapılıp yapılmadığını izlemek için en etkili etkili mekanizmalardan biri planın uygulanmasında görev ve sorumluluk üstlenmiş kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşan **EYLEM PLANI YÜRÜTME KOMİTESİ** oluşturulmasıdır.

Yürütme Komiteleri, **ulusal eylem planlarında** Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, **yerel veya lokal eylem planları** için ise Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ilgili il şube müdürlüklerinin koordinasyonunda oluşturulmalıdır.

Tavsiye edilen komitenin yılda en az 2 kez toplanarak her bir faaliyetle ilgili dönem içerisinde yapılan çalışmalar, yaşanan gelişmeler, varsa uygulamadaki aksaklıklar veya sıkıntılar hakkında komitenin bilgilendirilmesi ve komite tarafından çözümlerin üretilmesidir.

Plan uygulamalarının tür ve/veya yaşama alanları üzerinde yarattığı etkinin izlenmesi

Tür eylem planlarında izleme, genellikle habitatların/türlerin veya habitat/türü etkileyen bir sürecin arzu edilen sınırlarda veya çerçevede kaldığından emin olmak, değilse harekete geçmek için yapılır.

ÖNEMLİ

İzleme ve izleme yöntemleri, habitatlara/türlere ve izleme amacına göre farklılıklar gösterebileceğinden eylem planında nelerin, nasıl izleneceği faaliyet olarak tanımlanmalıdır.

Yönetim planı uygulamalarının etkilerinin izlenmesi

Yumurtalık Lagünlerinde *Halopeplis amplexicaulis* bitkisinin izlenmesi için geliştirilmiş form

İzleme Parseli Değerlendirme Formu		
Tarih:	09.05.2008	
Lokasyon:	Yumurtalık, Kaldırım Köyü, Yapı Gölü 'nün güneybatısı	
GPS Koordinatı:	36 S 0730051 D 4063024 K	
İzleme Parsel No:	3	
Habitat:	Tuzcul Step	
İzlenecek Türler	Örtüş oranı%	Tahmini fert sayısı
X <i>Halopeplis amplexicaulis</i>	80	Yaklaşık 2500

Mevcut Tehdit Faktörleri

- Otlatma
- Su dengesinin bozulması (azalma veya çoğalması;)
-

Olası Tehdit Faktörleri

- Yeni tarım alanlarının açılması,
- Mera ıslah çalışmaları
-

Basit bir kuş izleme formu

Göksu Deltası Yaz ördeği izleme formu

Tarih:	Saat:	
Koordinat	N	E
Yer		
Bakı		
Habitat		
Görülen birey	Erkek	
	Dişi	
	Civciv-Yavru	
Davranış		
Not		

Türler veya yaşama alanları izlenirken, mutlaka düzenli, kıyaslamaya (ölçülebilir) olanak verecek standart yöntemler kullanılmalıdır. İzleme sonuçlarını değerlendirirken, hızlı sebep-sonuç ilişkilerinden kaçınılmalıdır.

Doğanın değişim içinde olduğunu ve doğada, doğal veya insan kaynaklı pek çok unsurun birbirini, türü veya türün yaşama alanlarını etkileyebileceğini unutmamak gerekir.

Özellikle göçmen türler gibi çok farklı coğrafyaları kullanan ve kullandığı bu coğrafyalarda doğal veya doğal olmayan çok sayıda faktörden etkilenebilen türlerde doğru kararlar verebilmek için uzun süreli (5-10 yıl) ve türü etkileyebilecek -erişilebilen- tüm etkileri dikkate alınmalı ve değerlendirilmelidir.

*Örneğin, "**ördeklerde artış var ; ÇÜNKÜ avcılar azaldı.**" Avcıların azalmasının ördek nüfusunun artışı için etken olduğu doğrudur. Ancak, daha doğru bir analiz için diğer etkenlerin de mutlaka değerlendirilmesi ve artıştaki etkilerinin (paylarının) belirlenmesi gerekir.*

**DEĞERLENDİRME
VE
YENİLEME**

Eylem planları için **YILLIK ve DÖNEMSEL** olmak üzere iki aşamalı değerlendirme önerilmektedir.

YILLIK DEĞERLENDİRME ile eylem planında öngörülen faaliyetlerin yıl sonundaki gerçekleşme oranlarını değerlendirmek ve gelecek yılın programını hazırlamak amacıyla yapılır.

DÖNEMSEL DEĞERLENDİRME ise 5 yıllık uygulama döneminin sonunda, faaliyet hedeflerine ulaşma durumunu, başarı ve başarısızları değerlendirmek, uygulamaların tür üzerindeki etkilerini ölçmek, plan dönemi sonunda planı geliştirmek ve/veya yenilemek için yapılır.

5. yılın sonunda planın yenilenmesi, bir anlamda yeni bir planının oluşturulmasıdır.

Bu nedenle yenileme sürecinde de tüm aşamalar yeniden ele alınmalıdır. Plandaki tüm veriler (Türü tanıyalım) planının uygulanması ve revize edilmesi süresinde elde edilen yeni veriler ve gelişmeler dikkate alınarak güncellenmeli, tehditler ve tehdit düzeyleri yeniden değerlendirilmelidir. Faaliyet hedefleri yeni veriler ışığında gözden geçirilmeli ve il. 5 yıllık uygulama dönemi için faaliyet hedefleri belirlenmelidir

Tür eylem planlarının 5 yıllık uygulama dönemlerini kapsamaları önerilmektedir. Hedefler, faaliyet planları ve öncelikler belirlendikten sonra 5 yıllık uygulama kapsayan çalışma planı ve yıllık iş planının hazırlanması gerekir.

ÇALIŞMA PLANI ÖRNEĞİ

Ana hedef: Piyan bitkisinin mevcut yayılım alanlarında varlığını sürdürmesi.		2014												2015											
FAALİYET (Uygulama) HEDEFLERİ	FAALİYETLER	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Faaliyet hedefi 1. 2018 yılı (5 yıllık uygulama periyodu sonunda) sonu itibarıyla piyan bitkisiyle ilişkili ilgi gruplarının en az 1/3 ünde piyan bitkisinin önemi ve korunması konusunda farkındalık yaratıldı.	Faaliyet 1.1. Türün tanıtımına yönelik basılı materyal (masa takvimi, yapboz, çıkartma (stikır) vb) hazırlamak ve dağıtmak																								
	Faaliyet 1.2. Öğretmenlere yönelik tür hakkında bilgilendirme çalışması yapmak Türün bulunduğu bölgelerdeki camilerde türün korunmasına yönelik vaaz vermek																								
	Faaliyet 1.3. Piyan konulu yarışmalar (resim, şiir, kompozisyon) düzenlemek																								
	Faaliyet 1.4. Afyonkarahisar Valiliği, Akşehir, Bolvadin, Sultandağı ve Çay kaymakamlıkları ve belediye web sitelerinde tür hakkındaki bilgilere yer vermek																								
	Faaliyet 1.5. Halk Eğitim Merkezlerinin yaptıkları çalışmalarda piyan bitkisini motif olarak kullanmak																								
	Faaliyet 1.6. Şehrin görünür yerlerindeki duvar süslemelerinde, kaldırımlarda, oyun bahçelerinde, parklarda vb. yerlerde piyan bitkisi motiflerini kullanmak																								
	Faaliyet 1.7. Yerel ürünlerin (lokum, kaymak, ekmek kadayıfı vb.) paketlerinde piyan bitkisi motiflerinin kullanılmasını sağlamak																								
Faaliyet hedefi 2.	Faaliyet 2.1.																								
	Faaliyet 2.2.																								

Bir çok faaliyetin uygulaması, mali kaynak gerektirdiğinden eylem planı sorumlusu veya yöneticisi bir yıl öncesinden iş planının yanı sıra gelecek yılın maliyet programını da hazırlanmalıdır.

Doğa Araştırmaları Derneği

**tüm yaban hayatının doğal yaşama ortamlarında
soyları tehdit ve tehlike altında olmaksızın yaşamlarını ve
varlıklarını sürdürebildikleri bir Türkiye için çalışır.**

Dikkat ve ilginiz için TEŞEKKÜRLER !